

Paagjældende i det sidste Aar før Valget skal have havt Bopæl i Valgkredsen, at den efter hele den Maade, man da havde opfattet denne Sag paa, og som ogsaa gav sig tilkjende i den Maade, hvorpaa Valgloven af 1867 blev affattet, vistnok ikke har tænkt sig Andet end, at den Paagjældende meget vel kunde have Bopæl flere Steder og da vælges paa flere Steder, og deri er der vistnok ikke noget Unaturligt. Jeg tror derfor, at en saadan Begrænsning ikke vilde være heldig, og jeg vil i ethvert Fald ikke stemme for den. Det bliver end yderligere af Betydning, naar man læser den følgende Del af det ærede Medlems § 1, hvoraf det jo fremgaar, at naar Nogen forandrer sit Hovedopholdssted, eller, hvis han kun har een Bopæl, flytter fra den, skal han opgive alle de offentlige Sværv, som betinges af fast Bopæl i Distriktet, og det fremgik jo — lige som det ogsaa maa antages efter den Affattelse, Paragrafen har — ogsaa af, hvad det ærede Medlem sagde i Dag, at det havde været hans Hensigt dermed at faae indført den Bestemmelse, at den Landsthingsmand, som flytter fra Kredsen, allerede derved maatte opgive sin Plads som Landsthingsmand. Dette vil jeg ogsaa nu anse for meget uheldigt at indføre i Loven. Det har som bekendt været Gjenstand for en meget stærk Strid, hvorvidt den nuværende Grundlov og Valglov og navnlig Grundloven medfører, at en Landsthingsmand, der flytter ud af Kredsen, maa opgive sit Sæde i Landstinget. Jeg tilstaar, at for mig har det aldrig staaet tvivlsomt, at Grundloven ikke fordrer Andet end det, at den Paagjældende i det sidste Aar — hvormed maa forstås det sidste Aar før Valget — har havt Bopæl i Landsthingskredsen, og at, naar Grundloven senere siger, at, naar den guldige Valgte kommer i Tilfælde, der udelukke fra Valgbarhed, maa han opgive sin Plads, saa kan den, der flytter bort fra Kredsen, ikke siges at være kommen i det Tilfælde, som udelukker fra Valgbarhed, thi han er jo ikke kommen i det Tilfælde, at han ikke i det sidste Aar før Valget har havt Bopæl i Landsthingskredsen, og det er jo det, som er Betingelsen for at blive valgt. For mig har dette derfor altid staaet som utvivlsomt, og jeg kunde anføre mange flere Betragtninger til Fordel derfor, men det skal jeg ikke gjøre, da denne Sag har været tilstrækkelig undersøgt — jeg siger, det har staaet som utvivlsomt for mig, men dermed vil jeg paa ingen Maade sige, at det skulde være utvivlsomt; det vilde jo være taabeligt, da det er en Kjendsgjerning, at særdeles mange forstandige Folk ere af en modsat Mening; men derom tror jeg Alle ere enige, baade de, som mene, at Grundloven nærmest maa forstås paa den ene Maade, og de, som mene, at den nærmest maa forstås paa anden Maade, at det vilde være uheldigt, hvis den nødvendigt maatte forstås paa den Maade, at en Mand skulde ophøre med at være Landsthingsmand, naar han flyttede bort fra

Valgkredsen, saa at der altsaa maatte foretages nyt Valg. Jeg kan tydelig huse, skjøndt jeg ikke har set Forhandlingerne siden den Tid, at Andra, der var Drøvsfører i Landstinget, indledede Forhandlingen med meget skarpt at pointere, at man ved Afgjørelsen af dette Spørgsmaal paa ingen Maade maatte se hen til, hvad der i og for sig var det Hensigtsmæssigste, men udelukkende til, hvad der var Grundlovens virkelige Indhold og Mening. Han erkjendte aabenbart derved — og han gjorde det senere paa endnu mere udtryffeligt Maade — at det vilde være u hensigtsmæssigt og uheldigt, om Reglen var saaledes, at den, der flyttede ud af Kredsen, skulde nedlægge sit Mandat. Jeg tror nu, at denne Betragtning maa medføre, at man ikke ved Lov skal fastslaa den Fortolkning af Grundloven, at den, der flytter ud af Kredsen, maa opgive sit Sæde i Landstinget, i alt Fald vilde jeg bestemt være inod en saadan Lov, som jeg maa anse for meget uheldigt. Der kan have været Grunde for — Grunde, som jeg ikke vil uder-vurdere, skjøndt jeg paa ingen Maade kan anerkjende deres Rigtighed — at man overhovedet fastsatte, at Vedkommende skulde have Bopæl i Valgkredsen et Aar før Valget, men at forbyde, at han skulde være bunden til Bopæl i Kredsen for at kunne beholde sit Sæde i Landstinget, er i og for sig en Urimelighed, hvor der er Tale om en Funktion, der er knyttet til Staten, og hvorved man altid maa have for Øie, at man virker for hele Landet.

Jeg gaar nu over til det tredje Punkt i Lovforslaget, nemlig det, som handler om Valgret og Valgbarhed til Kommunen. Her kan jeg nu ikke se rettere end, at den Indskrænkning i det hidtil Gjældende, som det ærede Medlem vil indføre, ikke i og for sig lader sig begrunde eller er rimelig. Saaledes som Forholdene nu ere, eller som man i alt Fald maa forstå de kommunale Love, maa jeg antage, at der ikke er Noget i Veien for, at en Mand, som maa siges at opfylde Betingelserne for Valgbarhed og Valgret, vel kunde udøve sin Valgret og være valgbar i flere Kommuner. Det er Noget, som baade følger af Lovene og tillige er saa aldeles rationelt. Ser man saaledes hen til Landkommunalloven af 1867 § 3 og følgende Paragrafer og til Kjøbstadkommunalloven af 26de Mai 1868 § 6, saa vil man finde, at den førstnævnte Lov fordrer, at man skal være „Beboer“ af Kommunen, og den anden, at man skal være „Indvaaner“ af Kjøbstaden, men naar nu en Mand virkelig maa siges at være Beboer af flere Kommuner derved, at han har Virksomhed og Hjemsted i flere af dem og svarer Afgift i dem alle, hvorfor skulde han saa ikke kunne udøve Indflydelse paa den kommunale Bestyrelse i samtlige Kommuner? Det kan jeg virkelig ikke se nogen rimelig Grund til at negte ham. Jeg erkjender fuldkommen, at Valgret til Staten bør man naturligvis kun kunne udøve paa eet Sted, thi det er jo kun een Stat, man er Borger i. Derimod